

บทที่ 10

การตลาดโคเนื้อและกระบือในประเทศไทย

การเลี้ยงโคเนื้อและกระบือนั้น หากไม่มีตลาดก็จะทำให้ไม่สามารถแลกเปลี่ยนผลผลิตมาเป็นเงินเพื่อดำเนินการต่อไปได้ ดังนั้น ตลาดจึงนับว่าเป็นปัจจัยที่ชี้เป็นชี้ตายต่อการเลี้ยงโคเนื้อว่าจะสามารถไปรอดหรือไม่ ในส่วนที่ต่อเนื่องจากตลาดซื้อขายโคแล้ว ผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายในความเป็นไปได้ของการเลี้ยงโคเนื้อ อย่างไรก็ตามการพิจารณาตลาดโคเนื้อพอที่จะจำแนกออกได้เป็น 3 ตลาดใหญ่ๆ คือ ตลาดโคเนื้อเพื่อจำหน่ายพันธุ์ ตลาดโคเนื้อมีชีวิต และตลาดเนื้อโคชำแหละ

10.1 ตลาดโคเนื้อเพื่อจำหน่ายพันธุ์

ตลาดโคเนื้อเพื่อจำหน่ายพันธุ์ ตลาดโคเนื้อเพื่อจำหน่ายพันธุ์ แบ่งเป็น 2 ตลาด คือ โคพันธุ์แท้และตลาดโคพันธุ์ลูกผสม

10.1.1 ตลาดโคเนื้อพันธุ์แท้ ตั้งแต่ปี 2530 ฟาร์มโคเนื้อเอกชนได้นำเข้าโคเนื้อพันธุ์อเมริกันบราห์มันและพันธุ์ฮินดูบราซิลพันธุ์แท้ เข้ามาเลี้ยงในประเทศไทยเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสายพันธุ์โคเพื่อการค้า ราคาขึ้นลงตามสภาวะเศรษฐกิจและกระแสนิยมการเลี้ยงตลอดจนนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามราคาโคพันธุ์แท้ก็มีได้มีราคาตกต่ำมากเกินไปได้ ดังคำกล่าวของคุณปรีชา เลิศไพโรจน์ (2551) กล่าวว่า โคเนื้อราคาอยู่ที่ความเป็นเนื้อ ส่วนโคพันธุ์ราคาอยู่ที่พันธุ์กรรม หรือไบเพ็ดกรี (Pedigree) และคุณภาพของโคแต่ละตัวจะเป็นตัวกำหนดราคา เพราะมีที่มาของสายพันธุ์ชัดเจน โดยเฉพาะโคที่ผ่านสนามประกวดชนะการประกวดเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ก็จะมีราคาสูงขึ้นไปอีกหลายเท่าของราคาที่ซื้อขายตามปกติ ราคาซื้อขายขึ้นอยู่กับผู้ขาย และผู้ซื้อตามความพอใจทั้งสองฝ่าย ผู้ขายเป็นผู้ตั้งราคา

รูปที่ 10.1 การประมูลโคบราห์มันพันธุ์แท้ที่ เอส เค พัทยาเรนซ์ (2550)

สุริยา กิจสำเร็จ (2551) เจ้าของฟาร์ม เอสเคแพทยาเรนซ์ ได้กล่าวว่าราคาโคพันธุ์ของประเทศไทยเมื่อเทียบกับต่างประเทศแล้วยังต่ำว่าโคที่นำมาจากต่างประเทศอยู่มาก อย่างแม่พันธุ์ราห์มันที่นำเข้าจากออสเตรเลีย อายุ 1 ปี ราคาตัวละ 300,000 บาท แต่ราคาโคที่ผลิตในประเทศไทยราคาประมาณ 80,000 – 150,000 บาท ขึ้นอยู่กับพันธุ์กรรม ไม่มีราคามาตรฐานเหมือนโคเนื้อ เพราะมีต้นทุนการเลี้ยงที่แตกต่างกัน ในแต่ละฟาร์มตลอดจนค่าพันธุ์กรรมของโค

วิธีการตลาดโคเนื้อพันธุ์แท้ในประเทศไทยเกษตรกรสามารถจำหน่ายโคออกจากฟาร์มได้หลายวิธี เช่น การลงโฆษณาในวารสารปศุสัตว์ งานประชุมโค งานประกวดและแสดงพันธุ์โค สนามต่างๆ ทั่วประเทศ และเว็บไซต์ (Website) การซื้อขายผู้ซื้อจะติดต่อขอซื้อโดยตรงกับเจ้าของฟาร์ม ส่วนใหญ่จะไม่ผ่านนายหน้าหรือพ่อค้าคนกลางเหมือนตลาดโคเนื้อทั่วไป

10.1.2. ตลาดพันธุ์โคเนื้อลูกผสม ตลาดโคเนื้อลูกผสมเพื่อจำหน่ายพันธุ์จะมีการซื้อขายกันจำนวนมากว่าตลาดโคเนื้อพันธุ์แท้ เพราะจำนวนมากว่าและราคาซื้อขายไม่แพงมากนักเกษตรกรทั่วไปสามารถหาซื้อได้ง่าย ไม่เหมือนโคพันธุ์แท้ ซึ่งมีฟาร์มที่เลี้ยงโคพันธุ์แท้จำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับพันธุ์ลูกผสม โดยเฉพาะลูกผสมพันธุ์ราห์มัน โดยใช้น้ำเชื้อบราห์มันเลือดร้อยผสมหรือใช้พ่อพันธุ์บราห์มันเลือดร้อยผสมฝูง ลูกโคที่ออกมามีลักษณะดี เกษตรกรเก็บไว้ทำพันธุ์ต่อ ส่วนหนึ่งจะแบ่งขาย สำหรับลูกโคเพศผู้จะขายเป็นโคขุน หรือโคเนื้อ ราคาโคลูกผสมเพศเมียจะมีราคาไม่แพงมากนัก ประมาณตัวละ 15,000 – 30,000 บาท

อย่างไรก็ตามการซื้อขายโคเนื้อพันธุ์ผสมโคยุโรป โดยสมาคมโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโคมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดตั้งตลาดกลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ที่ ต.ทุ่งบัว อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม เพื่อเป็นสถานที่ซื้อขาย แลกเปลี่ยนโคพันธุ์กำแพงแสน ที่มีการจัดการด้านสุขภาพตามหลักวิชาการและกำหนดราคาอย่างยุติธรรม โดยใช้คุณภาพและน้ำหนักโคเป็นหลัก ในการกำหนดราคาซื้อขาย

สมาคมโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน (2548) ได้สรุปวิธีการดำเนินการซื้อขายโคพันธุ์กำแพงแสนของตลาดกลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีวิธีการดำเนินการขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. ผู้ที่ต้องการนำโคมาฝากขายยื่นความจำนงค์ต่อสมาคมฯ
2. กรรมการของโครงการหรือผู้ที่ทางโครงการมอบหมายตรวจสอบว่าโคเหล่านั้นสมควรนำมาเข้าตลาด หรือไม่
3. ถ้าผ่านในข้อ 2 แล้วผู้ที่ต้องการนำโคมาฝากขายขนย้ายโคมายังตลาดกลาง
4. เจ้าหน้าที่ของโครงการทำการชั่งน้ำหนัก สักเบอร์หู และออกหลักฐานให้กับเจ้าของโค
5. ทางโครงการจะทำการเจาะเลือดเพื่อตรวจโรคทั้งติดต่อ ถ้าผลปรากฏว่าปลอดโรคก็ดำเนินการต่อในข้อถัดไป แต่หากว่าผลเป็นบวกก็ต้องให้เจ้าของโคนำโคกลับไป

6. ทางโครงการจะฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย วัคซีนป้องกันโรค
แท้งติดต่อ (เฉพาะเพศเมียอายุไม่เกิน 1 ปี) ทำเครื่องหมาย ถ่ายพยาธิ

7. ทางโครงการจะจดทะเบียนรับรองพันธุ์ให้แก่โคตัวนั้น(ในกรณีที่ยังไม่ได้
จดทะเบียน)

8. กรรมการของโครงการจัดเกรด และราคาให้แก่โคตัวนั้น

9. เลี้ยงโคไว้ในคอกของตลาดกลางด้วยอาหารผสมรวม ทีเอ็มอาร์(TMR)

10. จัดจำหน่ายโคให้แก่ผู้สนใจในราคามาตรฐานของสมาคมฯ

11. การจ่ายเงินให้แก่เจ้าของโค ดังนี้

- เจ้าของโคจะได้รับเงินหลังจากจำหน่ายโคตัวนั้นไปแล้ว

- เจ้าของโคจะได้รับเงินในราคาโคเมื่อเข้าตลาดกลาง บวก ครึ่งหนึ่งของ
เงินเพิ่มจากน้ำหนักเพิ่ม หลังหักค่าเลี้ยงดูแล้ว ลบ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

- ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีดังนี้

* ค่าดำเนินการของโครงการ = 5% ของราคาขาย (ฉีดวัคซีน, ตรวจโรคแท้ง
ติดต่อ, ทำเครื่องหมาย, ถ่ายพยาธิ ฯลฯ)

* ค่าจดทะเบียน ตัวละ 100 บาท (ในกรณีที่ยังไม่จดทะเบียน)

12) ในกรณีโคตาย หรือหาย ทางโครงการต้องชดเชยให้เจ้าของโคเท่าราคา
โค ณ วันเข้าตลาดกลาง

13) ในกรณีที่โคตัวใดมาอยู่ในตลาดกลางเกิน 30 วัน แต่ยังไม่ขายได้(อาจจะ
เป็นเพราะไม่เป็นที่พอใจของผู้ซื้อ หรือมีโคตัวอื่นที่สวยกว่าให้เลือกจำนวนมาก หรือด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม)
ทางตลาดกลางจะประสานงานกับเจ้าของโคเพื่อลดราคา หรือให้นำกลับไป

** กรณีที่นำกลับไป เจ้าของโคจะต้องจ่ายค่าเลี้ยงดูให้แก่ตลาดกลาง เป็นเงิน
วันละ 45 บาท

14) ในกรณีที่โคตัวใดลักษณะดีมาก มีผู้ต้องการซื้อหลายราย ทางตลาดกลาง
จะจัดประมูลเป็นครั้งคราวโดยประกาศให้ทราบล่วงหน้าทางข่าวโคเนื้อ

ตัวอย่างการคิดราคา

โคตัวหนึ่งระดับ D1 มาถึงตลาดกลาง น้ำหนัก 250 กิโลกรัม เลี้ยงอยู่ 30 วัน ขายได้เก
รด A น้ำหนัก 275 กิโลกรัม เจ้าของโคจะได้เงินเท่าใด

วิธีคิด

ราคาจากผู้ซื้อจ่าย (ราคาขาย) = $(200 \times 120) + (75 \times 90) = 30,750$ บาท

ราคาโคเมื่อตลาดต้องการ = $(200 \times 120) + (50 \times 90) = 28,500$ บาท

ค่าอาหารและเลี้ยงดู วันละ 45 บาท = $(30 \times 45) = 1,350$ บาท

หักค่าจัดการให้สมาคม 5% ของราคาขาย = $30,750 \times 5/100 = 1,537.5$ บาท

$$\text{เจ้าของโคได้เงิน} = [28,500 + (2,250 - 1,350)2] - 1,537.5 = 27,412.5 \text{ บาท}$$

หมายเหตุ : ถ้าโคตัวนี้เป็นระดับ D2

$$\text{ราคาที่ผู้ซื้อจ่าย (ราคาขาย)} = 30,750 + 2,000 = 32,750 \text{ บาท}$$

$$\text{ราคาโคเมื่อเข้าตลาด} = 28,250 + 2,000 = 30,500 \text{ บาท}$$

$$\text{หักค่าจัดการให้สมาคม 5\% ของราคาขาย} = 32,700 \times 5/100 = 1,635 \text{ บาท}$$

$$\text{เจ้าของโคได้เงิน} = [30,500 + (2,250 - 1,350)/2] - 1,635 = 29,315 \text{ บาท}$$

ตารางที่ 10.1 ราคากลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน 1 พฤษภาคม 2548 เป็นต้นไป

เกรด	ช่วงน้ำหนัก (กก.)		
	0 - 200	201 - 400	401 ขึ้นไป
A	120	90	60
B	90	90	60
C	60	60	60

ที่มา : สมาคมโคพันธุ์กำแพงแสน (2549)

หมายเหตุ

1. เกรด A เป็นโคที่มีลักษณะตรงกับมาตรฐานความเป็นเลิศในช่อง ลักษณะที่ต้องการคือ โคที่เติบโตดี ลักษณะดีทุกลักษณะ สีตรงพันธุ์

เกรด B เป็นโคที่มีลักษณะตรงกับมาตรฐานความเป็นเลิศในช่อง พอยอมรับได้คือ โคที่เติบโตดีลักษณะดีทุกลักษณะ แต่สีไม่ตรงพันธุ์ หรือโคที่เติบโตดี สีตรงพันธุ์ แต่ลักษณะบางลักษณะด้อย เช่น สะโพกเล็ก ลึงค์ยาน เป็นต้น หรือสีตรงพันธุ์ ลักษณะดีทุกลักษณะ แต่ด้อยเรื่องการเติบโต เกรด C ไม่สามารถนำไปจดทะเบียนได้ เพศผู้ให้นำไปขุนเท่านั้น เพศเมียควรผสมไขว้กับโคพันธุ์บราห์มันหรือพันธุ์อื่น

2. เกรด A และ B ทุกตัวต้องมีใบรับรองพันธุ์จากสมาคมฯ หากไม่มีใบรับรองพันธุ์ประวัติ ให้มูลค่าโคตัวนั้นลดลงจากราคากำหนด 4,000 บาท

3. ราคาข้างต้นเป็นเกณฑ์ของโค D1 ในกรณีที่ไม่ใช่โค D1 ให้ลดหรือเพิ่มมูลค่า ดังนี้

D1N (ไม่ทราบพ่อ แม่ และวันเกิด) -2,000 บาท

D1 + 0 บาท

D2 + 2,000 บาท

D3 + 3,000 บาท

D4 + 4,000 บาท

D5 + 5,000 บาท

4. พ่อ-แม่พันธุ์ที่มีอายุมากกว่า 3 ปี ให้หักค่าเสื่อมปีละ 3,000 บาท โดยนับตั้งแต่ปีที่ 4

เป็นต้นไป เศษของปีที่เกิน 6 เดือน ให้คิดเป็น 1 ปี เศษที่ไม่ถึง 6 เดือน ไม่นำมาคิด แต่ทั้งนี้ราคาสุทธิตกได้ ต้องไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ 60 บาท หากราคาสุทธิต่ำกว่ากิโลกรัมละ 60 บาท ให้คิดราคาที่กิโลกรัมละ 60 บาท

5. ในกรณีที่แม่โคต้องให้บวกค่าท้อง เดือนละ 1,000 บาท

6. โคที่ชนะการประกวดในสนามประกวดที่สมาคมฯ จัดขึ้น หรือสนามประกวดที่สมาคมฯ รับรองจะมีมูลค่าเพิ่มดังนี้ (โคตัวหนึ่งคิดเฉพาะตำแหน่งสูงสุดเพียงตำแหน่งเดียว)

โคยอดเยี่ยม (Grand Champion) + 10,000 บาท

รองโคยอดเยี่ยม (Reserve Grand Champion) + 8,000 บาท

ชนะเลิศในแต่ละประเภท ได้แก่

ลูกโค (Calf Champion) + 5,000 บาท

โคหนุ่ม-สาว (Junior Champion) + 5,000 บาท

โคเต็มวัย (Senior Champion) + 5,000 บาท

รองชนะเลิศในแต่ละประเภท ได้แก่

ลูกโค (Reserve Calf Champion) + 3,000 บาท

โคหนุ่ม-สาว (Reserve Junior Champion) + 3,000 บาท

โคเต็มวัย (Reserve Senior Champion) + 3,000 บาท

รูปที่ 10.2 โคพันธุ์กำแพงแสนที่ชนะการประกวดจะมีราคาเพิ่ม

ตารางที่ 10.2 ตัวอย่าง โคเกรด A ระดับ D1 ที่อายุเกิน 3 ปี

ตัวที่	เพศ	น้ำหนัก (กก.)	ราคาขั้นต้น (บาท)	อายุ (ปี)	ค่าเสื่อม (บาท)	ท้อง (เดือน)	ค่าท้อง (บาท)	ราคาตาม ระบบ (บาท)	ราคา กก.ละ 60 (บาท)
1	เมีย	600	54,000	8	(3,000x5)	0	(1,000x0)	39,000	36,000
2	เมีย	600	54,000	8	(3,000x5)	5	(1,000x5)	44,000	36,000
3	เมีย	600	54,000	10	(3,000x7)	2	(1,000x2)	35,000	36,000
4	ผู้	800	66,000	8	(3,000x5)	-	-	51,000	48,000
5	ผู้	800	66,000	10	(3,000x7)	-	-	45,000	48,000

ที่มา : สมาคมโคพันธุ์กำแพงแสน (2549)

ตัวเลขที่เป็น ตัวหนา คือ ราคากลางที่สมาคมฯ แนะนำ

หมายเหตุ ราคาข้างต้นทั้งหมดเป็นเพียงแนวทางให้สมาชิกตั้งราคาในการซื้อ-ขาย แต่ในการซื้อ-ขายจริงสมาชิกจะลดหรือเพิ่มราคาได้ตามความเหมาะสมหรือตามแต่ละตกลงกันเอง

10.2 ตลาดโคเนื้อมีชีวิต

ตั้งแต่โบราณกาลนั้นคนไทยจะใช้โคกระบือเพื่อช่วยในการทำไร่ไถนา ปลุกพืชผัก รวมถึงใช้เป็นแรงงานในการเดินทางขนส่งไปมากกว่าและเมื่อสัตว์เหล่านั้นใช้งานต่อไปไม่ได้แล้วจึงจะส่งโรงฆ่าชำแหละเอาเนื้อหนังมาบริโภคกันต่อไป

การดำเนินการเช่นนี้กล่าวได้ว่า คนไทยเราในสมัยก่อนเลี้ยงโคกระบือไว้เพื่อใช้แรงงานเป็นหลัก แล้วจึงนำเนื้อมาบริโภคเป็นอาหาร เป็นผลพลอยได้มากกว่า ดังนั้น การขายโคกระบือจึงกลายเป็นเรื่องที่เกษตรกรไม่ได้ให้ความสนใจเท่ากับการขายผลผลิตทางการเกษตรหลักๆ อย่างอื่น เช่น ข้าวโพด ข้าว และมันสำปะหลัง เป็นต้น

วิธีการตลาดในสมัยนั้นจึงเป็นเรื่องของพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น ซึ่งมักจะรู้จักกันดีกับเจ้าของโคกระบืออยู่แล้ว จะเป็นผู้ไปติดต่อถามซื้อโคกระบือในราคาที่ต่อรองกัน และหากตกลงกันได้ก็จะซื้อและรวบรวมไว้ที่บ้านของพ่อค้าท้องถิ่นนั่นเอง

เมื่อรวบรวมโคกระบือไว้จำนวนหนึ่งตามที่พ่อค้าผู้นั้นต้องการแล้ว ก็จะติดต่อพ่อค้าในระดับจังหวัด ซึ่งก็จะต่อรองราคากันจนเป็นที่ตกลงกันได้แล้ว จึงนัดหมายส่งมอบชำระเงินต่อไป หรือพ่อค้าท้องถิ่นอาจจะนำโคเข้าตลาดนัดโคกระบือ ซึ่งในตลาดนัดโคกระบือจะมีทั้งพ่อค้าระดับจังหวัด หรือเจ้าของฟาร์มโคขุนมาซื้อโคกระบือดังกล่าว วิธีการซื้อขายโดยการตกลงราคาต่อรองราคาระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

โคกระบือเหล่านี้ส่วนหนึ่งส่งเข้ามาในโรงฆ่าสัตว์ท้องถิ่นหรือจังหวัด เพื่อนำเนื้อจำหน่ายในตลาด ตลอดจนใช้บริโภคในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆ ภายในท้องถิ่นหรือจังหวัด และอีกส่วนหนึ่งอาจจะส่งไปขุนต่ออีกระยะหนึ่ง เมื่อโคอ้วนแล้วจึงส่งเข้ามาในโรงฆ่าสัตว์ ซึ่งจะเป็นตลาดอีกระดับหนึ่ง

10.2.1 การคาดคะเนน้ำหนักเนื้อในการขาย

การคาดคะเนน้ำหนักเนื้อในการซื้อขายต่อรองราคานั้น พ่อค้าจะมีวิธีการสังเกตจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ชนิดของโค หมายถึง เป็นโคงานหรือไม่ เช่น ถ้าเป็นโคงานก็มักจะให้น้ำเนื้อได้สูงกว่าโคที่ข้ามเขตมาจากพม่า (โคพม่า) ทั้งนี้เพราะโคงานนั้นเจ้าของจะดูแลให้อาหารกินค่อนข้างจะดี เพราะต้องการแรงงาน ผลลัพธ์จึงทำให้ได้มีความสมบูรณ์พอสมควร ในขณะที่โคพม่านั้นต้องร่อนเร่เดินทางเท้าเข้ามาตามป่าเขาว่าจะถึงแนวชายแดนไทย ก็ต้องนับเวลาหลายๆ เดือน ดังนั้นโคถึงแม้จะมีขนาดเท่ากันกับโคงานก็ตาม แต่ได้กินอาหารอดๆ ยากๆ ประกอบกับต้องเดินทางไกลๆ ดังนั้นสภาพร่างกายจึงค่อนข้างผอม มีเนื้อน้อยกว่าโคงาน

2. ขนาดอายุและน้ำหนัก หมายถึง โคนั้นมีขนาดใหญ่ กลาง หรือเล็ก ซึ่งคำว่าขนาดนี้จะเกี่ยวข้องกับพันธุ์ อายุ และสภาพการเลี้ยงโดยตรง กล่าวคือ ถ้าเป็นโคพันธุ์พื้นเมือง อายุโคเต็มที่ 5-6 ปี ถึงแม้จะมีการเลี้ยงดูอย่างอุดมสมบูรณ์เพียงไรก็ตาม ขนาดตัวของโคก็ไม่ใหญ่ น้ำหนักเฉลี่ยก็จะไม่เกิน 350 กิโลกรัม ในขณะที่ถ้าหากเป็นโคพื้นเมืองผสมบรรพพันธุ์อยู่ด้วย ภายใต้การเลี้ยงดูที่เหมือนกัน อายุเท่ากัน ก็อาจทำน้ำหนักได้ประมาณ 400 กิโลกรัมขึ้นไป แต่ถ้าเป็นโคลูกผสมบรรพพันธุ์และมีเลือดชาร์โรเลส์ผสมอยู่ด้วยก็อาจทำน้ำหนักได้ถึงกว่า 500 กิโลกรัมขึ้นไป เช่น โคพันธุ์กำแพงแสน พันธุ์ตาก เป็นต้น

ไม่ว่าจะเป็นขนาดหรืออายุหรือน้ำหนัก เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างค่อนข้างจะแยกออกจากกันได้ยาก การพิจารณาปัจจุบันนี้จึงกลายเป็นว่า พ่อค้าจะเป็นผู้กำหนดมากกว่าผู้ขาย เนื่องจากพ่อค้าจะมีประสบการณ์ ความชำนาญ และมีความแม่นยำในการประเมินการดูขนาด อายุ และน้ำหนักให้ลงลึกไปอีก เช่น โคกระบือตัวนี้จะได้น้ำเนื้อแดงประมาณกี่กิโลกรัม หนักกี่กิโลกรัม มันกี่กิโลกรัม กระดูกกี่กิโลกรัม ดังนั้นผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องพัฒนาความรู้ในจุดนี้อย่างจริงจัง เพราะมิฉะนั้นก็จะต้องขาดทุนอย่างแน่นอน

3. สภาพความสมบูรณ์ หมายถึง สภาพของโคว่าได้ผ่านการเลี้ยงดูและการกินอาหารมาอย่างไร เช่น โคผ่านการเลี้ยงในแปลงหญ้าแบบค่อนข้างสมบูรณ์มาเป็นเวลา 1-2 ปี ผลก็คือ โคจะมีสภาพอ้วนสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ โดยเรามิจุดสังเกตเป็นจุดต่างๆ ในร่างกายของโคดังนี้

1) บริเวณสวอปจะแลดูเต็มกว่าโคตามปกติที่ว่าเป็นหลุม ทั้งนี้เพราะภายในกระเพาะมีอาหารเต็มทีและมีไขมันสะสมรอบๆ กระเพาะอาหารมากกว่าเดิม

2) บริเวณแผงซี่โครง ซึ่งตามปกติจะแลเห็นซี่โครงเป็นซี่ๆ อย่างเห็นได้ชัดนั้น ถ้าผ่านการเลี้ยงดูที่ดีจะเห็นซี่โครงกลางๆ เท่านั้น เพราะมีการสร้างมัดกล้ามเนื้อและไขมันได้ผิวหนังในบริเวณดังกล่าวมากกว่าเดิม

3) บริเวณหัวไหล่ ซึ่งตามปกติจะมองเห็นกระดูกใบพายเคลื่อนที่ไปมาอย่างชัดเจน ในขณะที่โคเดินไปมา แต่เวลานี้จะมองเห็นว่าเป็นก้อนกล้ามเนื้อกระเพื่อมไปมาขณะที่โคเดิน ซึ่งแสดงว่าโคได้มีการสร้างกล้ามเนื้อและไขมันบริเวณนี้มากกว่าเดิม

4) บริเวณเลื้อยร่องให้ จะเห็นวาก้อนกลมใหญ่ห้อยอยู่ที่กระหว่างขาหน้า

ยื่นถ่างออกจากกัน แสดงว่าได้มีการสะสมของไขมันที่บริเวณนี้สูงขึ้น การสะสมไขมันนี้แสดงว่ามีอาหารเกินเหลือใช้ในร่างกาย จึงถูกส่งไปสะสมไว้ที่บริเวณเสื่อร่องไห้ ไขมันเก็บไว้ใช้ยามร่างกายขาดแคลนพลังงานในอนาคต

5) ขนาดขาสะโพก โคที่ผ่านการเลี้ยงมาอย่างสมบูรณ์นั้น ถ้าหากเป็นโคเนื้อ ก็มักจะมีควมลึกและความกว้างของขาสะโพก เมื่อมองดูทางด้านข้างอย่างเห็นได้ชัด และถ้าหากมองจากด้านท้ายแล้วจะเห็นว่าม้ามักกลมเนื้อปรากฏอย่างค่อนข้างชัดเจน แสดงถึงการสร้างม้ามักกลมเนื้อที่เป็นมาอย่างสมบูรณ์ จุดนี้จึงโยงไปถึงปริมาณของเนื้อแดงโดยตรง

6) รูปร่างและขนาดสันหลัง รูปร่างสันหลังโคที่ผ่านการเลี้ยงในแปลงหญ้าแบบค่อนข้างสมบูรณ์นั้นมักจะมีลักษณะกว้างเป็นแผ่น โดยมีร่องตรงกลางหลังปรากฏอยู่ ความกว้างของสันหลังได้จากร่องกลางหลังเป็นต้นไปออกไปทางสี่ข้าง หากมีขนาดกว้างแผ่ออกไปมากแสดงว่ามีกล้ามเนื้อสันนอกขนาดใหญ่ แต่ในทางตรงกันข้ามหากแคบและเป็นมุมโค้งมนขึ้น แสดงว่าจะให้กล้ามเนื้อสันค่อนข้างเล็ก ดังนั้นปริมาณเนื้อแดงก็จะน้อยตามไปด้วย

จากลักษณะทั้ง 6 ข้อ จะเห็นว่าการพิจารณาสภาพความสมบูรณ์ของโคนั้น จะมองให้ลึกลงไปเป็นจุดๆ โดยมีภาพของโคที่ต้องการอยู่ในสมอง แล้วจึงพิจารณาจากตัวโคในเชิงเปรียบเทียบ ก็จะทำให้ได้ข้อสรุปว่าโคตัวนั้นๆ มีระดับสภาพความสมบูรณ์อยู่ในระดับใด ซึ่งในที่สุดก็จะสามารถโยงไปสู่การคาดการณ์ปริมาณเนื้อแดงจากโคตัวนั้นๆ ได้ในที่สุด

10.2.2 การคาดคะเนน้ำหนักเนื้อแดง เมื่อทราบชนิดของโคและขนาดอายุน้ำหนักแล้วก็มาถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ การคาดคะเนน้ำหนักเนื้อแดง ซึ่งตามที่พ่อค้าปฏิบัติกันอยู่นั้นเขาจะอาศัยข้อมูลจากการซื้อโคมีชีวิต แล้วมาชำแหละขายด้วยตัวเอง จึงทำให้ทราบ และจดจำข้อมูลน้ำหนักเนื้อแดงหนังกระดูก ตลอดจนอวัยวะภายในได้อย่างค่อนข้างแม่นยำ

วิธีการคาดคะเนน้ำหนักเนื้อแดงและตั้งราคารับซื้อโค

1. เปอร์เซ็นต์ซาก เป็นข้อมูลตัวแรกที่คุณเลี้ยงโคจำเป็นต้องคาดการณ์ให้ได้ใกล้เคียงที่สุด เท่าที่จะทำได้ คำว่าเปอร์เซ็นต์ซากนี้หมายถึงว่าถ้าหากเราฆ่าโคตัวใดตัวหนึ่ง คือเอาเลือดออกและหนังออก ผ่าเอาอวัยวะภายในทั้งหมดออกไป และตัดหัว ตัดแข้งทั้ง 4 ออกไปแล้ว ส่วนที่เหลืออยู่ก็คือซาก ซึ่งก็คือโคทั้งตัว ประกอบไปด้วย กล้ามเนื้อ และโครงกระดูกตลอดจนไขมันเป็นหลัก

น้ำหนักซากนี้หากคิดเป็นร้อยละของน้ำหนักโคมีชีวิตก่อนฆ่าหรือหากคิดเป็นสูตร คำนวณก็คือ

$$\text{เปอร์เซ็นต์ซาก} = \frac{\text{น้ำหนักซาก} \times 100}{\text{น้ำหนักมีชีวิตก่อนฆ่า}}$$

เมื่อเข้าใจเปอร์เซ็นต์ซากแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็ต้องพิจารณาว่าโคที่เราากำลังพิจารณาอยู่นี้เป็นโคชนิดใด มีขนาดอายุและน้ำหนักตลอดจนสภาพความสมบูรณ์ในระดับใด ยกตัวอย่างเช่น โคลูกผสมบราห์มัน น้ำหนัก 400 – 500 กิโลกรัม ขุน 4 – 6 เดือน จะมีเปอร์เซ็นต์ซากร้อยละ 55 ดังแสดงตารางที่ 10.3

รูปที่ 10.3 เปอร์เซนต์ซากโค

ที่มา : http://www.nsr.u.ac.th/~learninganimalsimage_lesson1111.2.png.png

ตารางที่ 10.3 การคาดการณ์เปอร์เซ็นต์ซากและเนื้อแดงของโคชนิดต่างๆ ที่น้ำหนัก 400–500 กิโลกรัม

ลำดับที่	พันธุ์	ระดับการขุน	เปอร์เซ็นต์ซาก	เปอร์เซ็นต์เนื้อแดง
1	ลูกผสมบราห์มัน	- 4–6 เดือน	55	60
		- เต็มที่ 8 เดือน	58	65
2	กำแพงแสนหรือลูกผสมชาร์โรเลส์	- 4–6 เดือน	60	70
		- เต็มที่ 8 เดือน	62	72
3	โคนมลูกผสมโรลส์โทน์ฟรีเซียน	- 4–6 เดือน	55	58
		- เต็มที่ 8 เดือน	56	60
		- ไม่ได้ขุน	56	55
(ซากต่ำกว่า 200 กก.)				
4	โคมัน (พม่า)	- 3 เดือน	55	60
5	โคทั่วไป (โคงาน)	- ไม่ได้ขุน	55	55
6	กระบือทั่วไป	- ขุน 4 เดือน	48	63

ที่มา: ชัยณรงค์ คันทพนิต และเสาวลักษณ์ ฝ่องลำเจียก กันยายน (2533.)

2. เปอร์เซ็นต์เนื้อแดง เมื่อทราบข้อมูลเปอร์เซ็นต์ซากแล้วจึงมาถึงขั้นตอนของการประมาณการเปอร์เซ็นต์เนื้อแดง ซึ่งมีหลักคร่าวๆ คือ ถ้าหากเป็นโคที่สภาพผมไม่สมบูรณ์ และมีอายุมาก(4 ปีขึ้นไป) เช่น โคพม่า โคคัตทั้ง และโคพื้นเมืองนั้น ก็มักจะให้เปอร์เซ็นต์เนื้อแดงต่ำที่สุด และในทางตรงกันข้าม หากเป็นโคลูกผสมโคยุโรป เช่น โคพันธุ์กำแพงแสน โคพันธุ์ตาก และโคพันธุ์กบินบุรี มักจะให้เปอร์เซ็นต์เนื้อแดงสูงมากกว่า

คำว่าเปอร์เซ็นต์เนื้อแดง หมายถึง น้ำหนักของเนื้อแดงทั้งหมด อันได้แก่ เนื้อสันสะโพก ไหล่ ขาหน้า และขาหลัง เมื่อคิดเทียบเป็นร้อยละของน้ำหนักซากที่คำนวณได้จากตัวอย่างข้างต้นโคลูกผสมบราห์มัน น้ำหนัก 400 กิโลกรัม เปอร์เซ็นต์ซากร้อยละ 55 หรือถ้าจะคำนวณเป็นน้ำหนักซากเท่ากับ 220 กิโลกรัม (400+55) เปอร์เซ็นต์เนื้อแดง ร้อยละ 60 ซึ่งคำนวณ

$$\frac{220}{100} \times 60 = 132 \text{ กิโลกรัม}$$

3. การตั้งราคาซื้อขายโค จากการคาดการณ์เปอร์เซ็นต์ซาก และเปอร์เซ็นต์เนื้อแดงในตารางที่ 9.3 นั้น ก็จะสามารถคำนวณน้ำหนักเนื้อแดงโคแต่ละตัวได้อย่างใกล้เคียงถึงแม้จะไม่ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ ก็ตาม ในตารางที่ 10.4 ดังนี้

ตารางที่ 10.4 แสดงน้ำหนักซากและน้ำหนักเนื้อแดง คาดการณ์จากน้ำหนักมีชีวิตที่แตกต่างกัน

พันธุ์การขุน	น้ำหนักมีชีวิต กก.	น้ำหนักซาก กก.	น้ำหนักเนื้อแดง กก.
ลูกผสมบราห์มัน			
ขุน 8 เดือน	400	232	150
ขุน 5 เดือน	350	192	115
กำแพงแสนหรือลูกผสมชาร์โรเลส์			
ขุน 8 เดือน	500	325	234
ขุน 5 เดือน	400	240	168
โฮลส์ไต้หวัน			
ขุน 8 เดือน	400	224	134
ขุน 5 เดือน	350	192	110
โคพม่า			
ขุน 3 เดือน	400	220	132
โคทั่วไป (โคงาน)	350	192	106
กระบือขุน	400	192	120

ที่มา : ชัยณรงค์ พันธพนิต และเสาวลักษณ์ ผ่องลำเจียก กันยายน 2533

ข้อมูลที่ได้คือน้ำหนักเนื้อแดง จึงเป็นข้อมูลที่สามารถตั้งราคารับซื้อโคกระบือได้ ยกตัวอย่างเช่น โคลูกผสมบราห์มันขุน 5 เดือน น้ำหนัก 350 กิโลกรัม ได้เนื้อแดง 115 กิโลกรัม นั้นพ่อค้าก็จะเอาราคาเนื้อแดงที่โรงฆ่าสัตว์รับซื้อเข้าคูณ เช่น ราคา กิโลกรัมละ 90 บาท จึงได้เท่ากับ $115 \times 90 = 10,350$ บาท ซึ่งก็เป็นราคารับซื้อที่โรงฆ่าสัตว์ ฉะนั้นพ่อค้าจะรับซื้อที่ต่ำกว่า 10,350 บาท ประมาณ 1,000–2,000 บาทต่อตัว นั่นคือราคาจากเกษตรกรเท่ากับ 8,350–9,350 บาท เป็นต้น

จากที่ยกตัวอย่างข้างต้น เป็นการตั้งราคารับซื้อโดยพ่อค้าโคกระบือทั่วไป แต่ถ้าหากเป็นตลาดเฉพาะ เช่น บริษัทที่นำกิจการค้าขายโคขุน ซึ่งเป็นเรื่องที่แตกต่างกันไปจากพ่อค้าเนื้อทั่วไป ก็จะมีวิธีซื้อขายที่แตกต่างกันออกไป โดยจะยึดที่น้ำหนักซากเป็นเกณฑ์ แล้วนำราคาซากคูณเข้าไป เช่น โคบราห์มันขุน 8 เดือน น้ำหนัก 400 กิโลกรัม ตกลงราคาซาก กิโลกรัมละ 80 บาท ก็จะได้น้ำหนักซาก $(400+55) = 232$ กก. $\times 80$ บาท เท่ากับ 18,560 บาท

100

นอกจากนั้นจะมีการตกลงระบุว่า ชั่งน้ำหนักในขณะที่เป็นซากสดและตัดเอาไขมันหุ้มไตออกทั้งหมด ส่วนหนังหัวและอวัยวะภายในเป็นของโรงฆ่าสัตว์ ดังนั้น ผู้เลี้ยงโคขุนก็จะรับเงินไป 18,560 บาท การตั้งราคารับซื้ออิงน้ำหนักซากเช่นนี้ ผู้เลี้ยงโคขุนจะต้องมีความรู้และสามารถคาดคะเน น้ำหนักซากของโคที่ตนขุนได้อย่างใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้

รูปที่ 10.4 ตลาดประมูล โคขุนประเทศออสเตรเลีย (2549)

การที่จะคาดการณ์ได้นี้มีหลักง่าย ๆ 2 วิธี คือ

1. การที่จะคาดการณ์ได้ใกล้เคียงจะต้องฝึกฝน แวะเวียนไปทำความรู้จักและพูดคุยหาข้อมูลจากผู้ที่มาโคกระบือเป็นประจำ จะดีมาก แต่ถ้าไม่มีโอกาสก็ต้องพยายามหาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่นักวิชาการ ศึกษารายงานวิจัยในวาระโอกาสต่างๆ

2. การใช้หลักเปอร์เซ็นต์ซาก วิธีนี้เหมือนกับที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น ซึ่งกล่าวโดยสรุปคือ ต้องฝึกตัวเองให้สามารถคาดการณ์น้ำหนักโคมีชีวิตตามสภาพความสมบูรณ์ และทดสอบชั่งน้ำหนักจริงๆ หรือใช้เทปวัดประมาณน้ำหนักโคตามสภาพความสมบูรณ์ของโคให้ใกล้เคียงมากที่สุด แล้วจึงประเมินเปอร์เซ็นต์ซากและเปอร์เซ็นต์เนื้อแดง แล้วก็คำนวณราคาซื้อขายได้อย่างคร่าวๆ

เมื่อพ่อค้าได้ตกลงซื้อโคจากเจ้าของฟาร์มแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการนำโคเข้าสู่ตลาดเพื่อจำหน่ายสู่ผู้บริโภค เป็นตลาดเนื้อโคชำแหละต่อไป

รูปที่ 10.5 ตลาดนัดโคกระบือในประเทศไทย

ที่มา : <http://www.kumtei.th.gswweb-kumteimagesbufa.jpg.jpg>

10.3 ตลาดเนื้อโคชำแหละ

ตลาดเนื้อโคชำแหละในประเทศไทยโดยรวมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ตลาดด้วยกัน คือ ตลาดบน ตลาดกลาง และตลาดล่าง โดยมีสัดส่วนตลาดบนประมาณร้อยละ 20 ที่เหลืออีกร้อยละ 80 เป็นตลาดกลาง และล่าง

ในตลาดกลางและล่างจะเป็นโคทุกชนิด ทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีข้อจำกัดใดๆ ในด้านการเลี้ยง การผสมพันธุ์ ส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์พื้นเมืองในประเทศไทย ซึ่งในตลาดกลางจะส่งขายในตลาดสด เป็นเนื้อสด หรือเนื้อแข็ง และส่งตามร้านอาหารทั่วไป จะไม่เน้นคุณภาพของเนื้อมากนัก ลักษณะของเนื้อจะเป็นเนื้อส่วนขาหลังของโคทั่วไป หรือขาหน้าของโคขุน ส่วนในตลาดล่างจะส่งขายทำลูกชิ้น ซึ่งถือว่าเป็นส่วนใหญ่ของเนื้อโคในตลาดกลางและล่าง ชิ้นส่วนที่ส่งขายคือส่วนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ช่วงขาหลังหรือ

ตารางที่ 10.5 ราคาโคเนื้อมีชีวิต น้ำหนักโค 350-400 กิโลกรัม

เดือน	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มกราคม	14,740	15,094	14,816
กุมภาพันธ์	14,742	15,162	14,789
มีนาคม	14,483	14,541	14,789
เมษายน	14,670	14,791	15,019
พฤษภาคม	14,610	14,966	15,258
มิถุนายน	14,031	14,899	14,703
กรกฎาคม	14,073	14,995	14,470
สิงหาคม	14,251	15,083	13,972
กันยายน	14,193	15,023	13,407
ตุลาคม	14,087	14,991	13,347
พฤศจิกายน	14,424	14,942	13,430
ธันวาคม	14,717	14,757	-
เฉลี่ย	14,418	14,937	14,580

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

รูปที่ 10.6 เนื้อโคขุนที่วางขายในซูเปอร์มาร์เก็ต

ส่วนที่ไม่ส่งขายในตลาดสด หรือร้านอาหารทั่วไป ซึ่งในตลาดลูกชิ้นนี้จะไม่นับที่คุณภาพของเนื้อ จะเน้นที่ราคาถูกกว่าราคาของเนื้อในตลาดกลางและล่างนี้ จะเฉลี่ยประมาณ 100 – 140 บาท/กิโลกรัม

ส่วนในตลาดบนจะเป็นโคขุน เป็นพันธุ์ลูกผสมกับพันธุ์โคต่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ 50 มีการดูแลเอาใจใส่อย่างดี ใช้อาหารข้นและหยابในการขุน ใช้เวลาในการขุนโคประมาณ 10 – 12 เดือน และเริ่มขุนเมื่ออายุประมาณ 8 – 12 เดือน ซึ่งมีน้ำหนักประมาณ 200 – 300 กิโลกรัม เมื่อขุนเสร็จจะมีน้ำหนักประมาณ 500 – 550 กิโลกรัม กลุ่มผู้บริโภคในตลาดนี้จะเน้นในเรื่องของคุณภาพของเนื้อเป็นสำคัญ เป็นกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางค่อนข้างมากขึ้นไป และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ในตลาดบนจะส่งขายในซูเปอร์มาร์เกต ห้องอาหาร มีระดับโรงแรม และแหล่งท่องเที่ยวของคนต่างชาติ ลักษณะของเนื้อที่ขายจะเป็นเนื้อชีว หรือเนื้อบ่มซากก่อน ราคาเฉลี่ยจะประมาณ 220 – 250 บาท/กิโลกรัม

ตารางที่ 10.6 ราคาเนื้อโคขุนกำแพงแสน

รายการ ราคาซากโคขุน (Chilled carcass)	ราคา (เหรียญสหรัฐ/บาท/กก.)
- ราคาซากเย็น	2.77/115
- ขาหน้า	2.53/105
- ขาหลัง	3.25/132
- ขาหลังสั้น	2.53/105
ราคาเนื้อชิ้นส่วนตัดแต่งใหญ่ (Wholesale)	
- Chuck สันไหล่	3.66/152
- Chuck Tender ปลาซ่อน	3.01/125
- Chuck Arm รักบี้	3.13/130
- Chuck Eye ไบพาย	4.09/170
- Brisket เสือร้องไห้	3.01/125
- Shank น่อง	2.53/105
- Rib Eye สันกลางถอดกระดูก	7.71/320
- Rib Set สันกลาง (ติดกระดูก)	5.30/220
- Short Rib เนื้อซี่โครง	4.82/200
- Strip Lion เนื้อสันนอก	9.87/410
- Tenderloin เนื้อสันใน	14.45/600
- T-Bone	7.95/330
- Sirloin เนื้อตะเข้, ต้นสะโพก, เนื้อสันเอว, เนื้อลำ	5.54/230
- Bottom Round เนื้อสะโพกบน เนื้อพับใน	3.61/150

ตารางที่ 10.6 (ต่อ)

รายการ ราคาซากโคขุน (Chilled carcass)	ราคา (เหรียญสหรัฐ/บาท/กก.)
- Sirloin Tip เนื้อลูกมะพร้าว	3.61/150
- Top Round เนื้อสะโพกใน, เนื้อสะโพก	3.80/158
- เนื้อขั้วตับ	4.09/170

พ่อค้าขายส่งเนื้อชำแหละหาซื้อเนื้อโคได้ 2 ทาง คือ รับซื้อจากพ่อค้าขายส่งโคมีชีวิตและหาซื้อเองจากตลาดนัด ส่วนพ่อค้าขายปลีกเนื้อโคชำแหละ ถ้าเป็นพ่อค้าขายปลีกในท้องถิ่นจะซื้อโดยตรงจากเกษตรกรมาชำแหละเอง ถ้าไม่ใช่พ่อค้าขายปลีกในท้องถิ่นจะรับซื้อโคเป็น 1 แบบ คือ ถ้าเป็นโคมีชีวิตจะรับซื้อจากพ่อค้าขายส่งโคมีชีวิต ถ้าเป็นซากจะรับซื้อจากพ่อค้าขายส่งโคชำแหละ สำหรับโรงงานแปรรูปเนื้อโคจะรับซื้อโคมีชีวิตจากพ่อค้าขายส่ง และรับซื้อจากโคชำแหละหรือชิ้นส่วนชำแหละจากพ่อค้าขายส่งโคชำแหละ

ส่วนโคเนื้อที่ผ่านกระบวนการขุนอย่างดี จากข้อมูลที่ได้จากสหกรณ์โคนมมหาวิทยาลัยเกษตร วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า ราคาโคขุนที่เป็นพันธุ์โคเนื้อที่แท้จริง เช่น โคพันธุ์กำแพงแสน หรือโคพันธุ์ลูกผสมอื่นๆ ที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี ได้รับอาหารที่ครบถ้วนอย่างเต็มที่ตลอดการขุน ซึ่งมีน้ำหนักประมาณ 500–550 กิโลกรัม และส่งเข้าตลาดเมื่ออายุประมาณ 20–24 เดือน เนื้อที่ได้จะทำการบ่มไว้ในห้องเย็นเพื่อจะทำให้เนื้อมีความนุ่มยิ่งขึ้น ก่อนที่จะนำมาตัดแต่งให้แก่ลูกค้าในรูปแบบต่างๆ เช่น ซากเย็น(Chill carcass) อันได้แก่เนื้อและกระดูกทั้งตัวชิ้นส่วนใหญ่(Wholesale cut) ชิ้นส่วนย่อย(Retail cut) เป็นต้น ส่วนรายละเอียดของคราเคาแสดงในตารางที่ 10.6

10.4 วิธีการตลาดโคเนื้อและกระบือในประเทศไทย

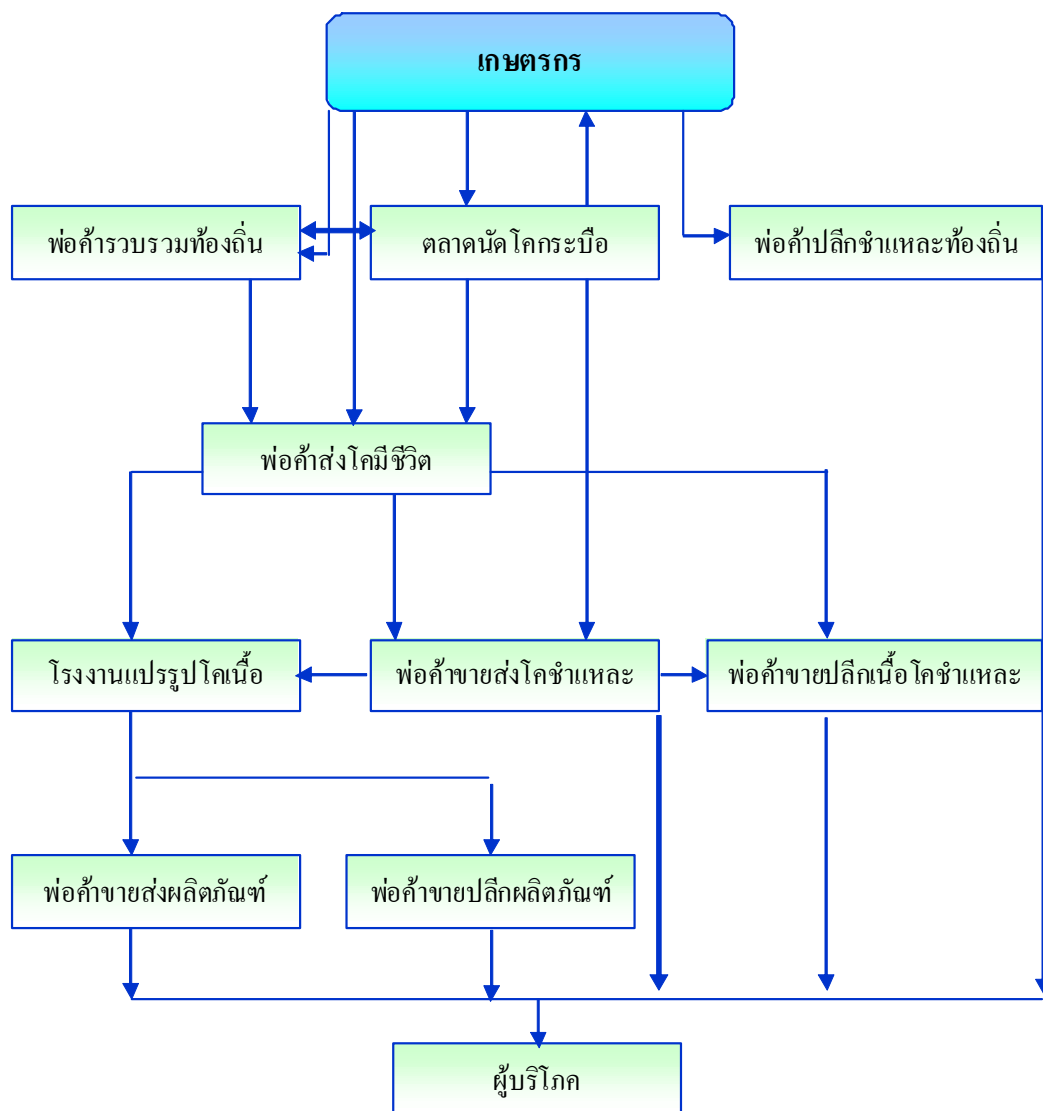
สำหรับวิธีการตลาดของโคเนื้อมีชีวิตและตลาดเนื้อโคชำแหละในประเทศไทย เกษตรกรสามารถจำหน่ายโคออกจากฟาร์มโคได้ 4 หนทางด้วยกัน คือ

10.4.1. จำหน่ายให้พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น

10.4.2. พ่อค้าขายส่งโคมีชีวิต ซึ่งพ่อค้าขายส่งโคมีชีวิตสามารถรับซื้อได้จากพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นและจากตลาดนัดโค-กระบือ แล้วสามารถจำหน่ายต่อไปให้กับโรงงานแปรรูปเนื้อโค

10.4.3. พ่อค้าขายส่งโคและกระบือชำแหละ และ

10.4.4. พ่อค้าขายปลีกเนื้อโคกระบือชำแหละ ตามรูปภาพที่ 10.1

รูปที่ 10.7 วิธีการตลาดโคเนื้อและกระบือในประเทศไทย